

“CLAUS D’UN MODEL INTEGRAL D’ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES”

Dra. Elvira Méndez.
Directora General.
Associació Salut i Família

Associació Salut i Família

Jornada TRANSFORMANT VULNERABILITAT

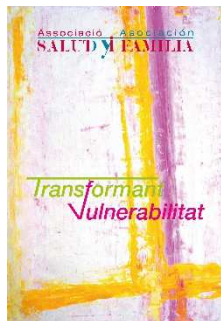
Barcelona, 28 d’Octubre de 2021

AL LLINDAR DE L'EMERGÈNCIA

Les desigualtats socials i econòmiques han anat gradualment en augment des de la dècada dels noranta. A aquesta tendència s'han afegit les disruptcions de la crisi financera i de la pandèmia per la COVID-19 que han provocat:

- **Vulnerabilitat induïda a gran escala**, especialment entre les dones i els joves.
- **Expansió de la precarietat.**
- **Revelació dels treballs essencials** com a pilars per al manteniment de la vida diària, la salut i la sostenibilitat.
- **Alt risc d'erosió dels vincles socials.**
- **Afebliment dels sistemes d protecció social i de salut.**
- **Visibilització de la pobresa de temps i de la crisi de les cures** que afecta fonamentalment a les dones.

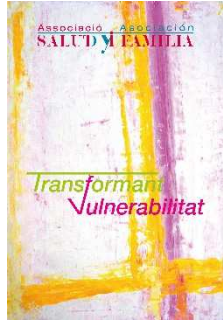
AL LLINDAR DE L'EMERGÈNCIA

- **El nostre país presenta:** ▶) Diversitat cultural i familiar, ▶) Envel·liment demogràfic, ▶) Fecunditat en pronunciat declivi.
- **Existeixen diferències abismals en la llibertat d'escollir,** especialment entre les dones que: ▶) Tenen nivells educatius més elevats que els homes, ▶) Presenten menor taxa d'activitat al mercat laboral, ▶) Bretxa salarial significativa, ▶) Menor reconeixement i influència en tots els àmbits, ▶) Violència de gènere reticular.
- **Hi ha cada cop més persones distanciades de la corrent principal de la societat** el que provoca efectes duradors com són: ▶) Soscavar las bases del respecte social cap a un/a mateix/a, ▶) Reduir les habilitats per aconseguir recursos, ▶) Dificultar la conversió dels mitjans i els recursos en funcionaments satisfactoris.
- **La pobresa ascendent es concentra en:** ▶) Famílies amb menors al seu càrrec i, entre aquestes, en les famílies d'origen immigrant i en les famílies monomarentals, ▶) Col·lapse en la formació de noves famílies, ▶) Risc de fallida del projecte vital dels joves.

UNA TRANSICIÓ SOCIAL I CULTURAL EN MARXA COM A RESPOSTA A L'EMERGÈNCIA

- No pot continuar ocultant-se tant la **vulnerabilitat humana constitutiva** como **la induïda** i, per consegüent, la necessitat essencial de **les cures**.
- Estem passant de la ficció de **l'autosuficiència** a les evidències de la **interdependència**.
- Les dones ens trobem en **primera línia** de les lluites per **la vida concreta**:
  - Contra la destrucció dels serveis públics.
  - Contra la carestia de la vida (inseguretats alimentària, emergència habitacional, pobresa energètica).
  - Contra la devastació de la natura.
  - A favor dels drets humans i de la sostenibilitat de la vida.

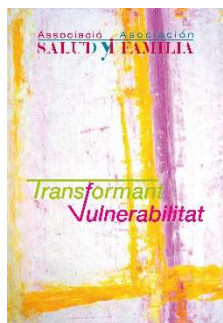
PALANQUES DE TRANSFORMACIÓ PER A LA TRANSICIÓ SOCIAL I CULTURAL

- **Acceptar la VULNERABILITAT HUMANA CONSTITUTIVA** que es caracteritza per tenir un cos mortal, ésser singular, interdependent i estar exposat/da
- **Combatre la VULNERABILITAT INDUÏDA** conseqüència de la reducció d'opcions i d'estar sota l'amenaça sistemàtica de l'abús o de la privació dels mitjans necessaris per exercitar les pròpies capacitats.
- **Aplicar la PERSPECTIVA DE GÈNERE** que permet identificar, qüestionar i valorar la discriminació, desigualtat i exclusió de les dones justificada encara en base a diferències biològiques i estereotips culturals.
- **Desenvolupar l'EQUITAT** consistent en que la unitat de mesura de la justícia social sigui el tracte que reben les persones més desfavorides evitant generar estigmatització como a condició per a ésser protegides.

METES D'UN MODEL INTEGRAL D'ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES

- Enfortir un **entramat institucional equitatiu** de protecció i de cures per atendre i mitigar tant la vulnerabilitat induïda com la vulnerabilitat constitutiva.
- Articular qualitativament **els vincles** entre empatia, responsabilitat i acció de proveir cures.
- Desenvolupar **una cooperació multinivell** que inclogui la societat civil organitzada, el tercer sector social i els serveis sanitaris i socials públics.
- Formular **la vida democràtica en termes de cures** de tal manera que doni cabuda a una ciutadania capaç de protegir als vulnerables.

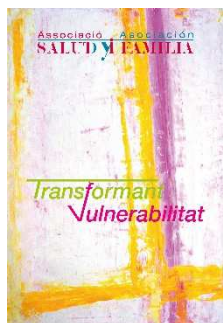

CLAUS D'UN MODEL INTEGRAL D'ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES

- L'atenció integral consisteix en un conjunt d'accions coordinades amb la finalitat de satisfer **les necessitats essencials** per a preservar la vida humana així com per a promoure **l'aprenentatge a través de l'experiència** de professionals i beneficiaris/es en un marc de **respecte** cap els valors de les persones.

CLAUS PER L'EQUITAT POTENCIADA AMB LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- Obrir rutes múltiples d'accessibilitat física, econòmica i cultural de tal manera que l'oferta d'atenció **arribi i penetri** en els entorns més desfavorits i discriminats i en les situacions de vulnerabilitat.
- Crear entorns d'atenció **rics en oportunitats** i adaptats a les necessitats específiques de les diverses poblacions de dones i famílies vulnerables.

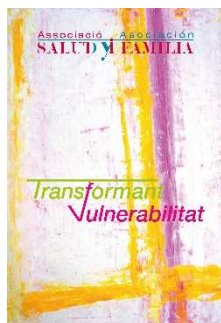

CLAUS D'UN MODEL INTEGRAL D'ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES

CLAUS DE L'ATENCIÓ A LA VULNERABILITAT POTENCIADA AMB LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- Proporcionar **un tracte** que promogui els codis moderns del respecte vinculats estretament a l'empoderament i consistents en fomentar que cada dona i cada família faci alguna cosa per sí mateixa, millori la seva capacitat per a cuidar-se i cooperi amb els altres.
- Oferir **simplicitat i presència plena** en l'atenció social i sanitària de **primera línia**, desplaçant i minimitzant tot tipus de transaccions administratives.
- Integrar la majoria de **funcions essencials en un únic nivell** d'atenció social i/o sanitària, doncs tot allò que és **rellevant** per a les dones i les famílies es produeix en **primer pla** a l'abast dels professionals i es troba en el sí del **camp relacional** entre beneficiaris/es i professionals.

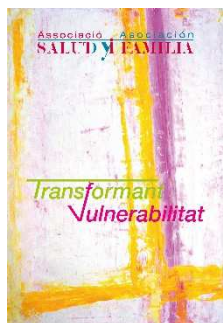

CLAUS D'UN MODEL INTEGRAL D'ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES

CLAUS DE L'ATENCIÓ A LA VULNERABILITAT POTENCIADA AMB LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- Abandonar el sistema protocolitzat d'atenció a dones i famílies basat en el **principi d'eficiència sota mínims**.
- El marc d'atenció funciona si serveix per a: ►) **identificar el centre de gravetat** de la situació dels/les beneficiaris/es, ►) generar **confiança** i ►) construir **un horitzó creïble** d'accions.
- El marc d'atenció funciona si afavoreix que els/les beneficiaris/es y les/els professionals apliquin les seves habilitats als àmbits on **és factible una acció eficaç**.

CLAUS D'UN MODEL INTEGRAL D'ATENCIÓ A DONES I FAMÍLIES VULNERABLES

CLAUS DE LA GOVERNANÇA EN L'ATENCIÓ A LA VULNERABILITAT

- La provisió de cures precisa garantir d'**un contínuum d'atenció** sanitària i social apropiat i consistent. Per això, cal establir **una cadena de valor** que inclogui, como a mínim, als serveis sanitaris i socials públics i a les organitzacions del tercer sector social.
- La governança ha de tenir com a finalitat **anar a contracorrent** de la negligència pública en tasques essencials per al sosteniment de la vida i també de la indiferència social.
- La governança ha d'oferir com a resultats la detecció de **buits, oportunitats** i la reorganització de **prioritats** de forma compartida entre els diversos proveïdors i els/les beneficiaris/es.

“No se trata de quién sea mi prójimo, sino en qué medida podría considerarse que yo soy prójimo de ... en tanto soy yo quién ha de acercarse al otro”

(Laín Entralgo, 1983).

MOLTES GRÀCIES

<https://saludyfamilia.es/ca/suport-dones-families/transformant-vulnerabilitat>

Associació / Asociación
SALUD y FAMILIA
